TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2016. gada 28. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Publiskie iepirkumi — LESD 49. un 56. pants — Direktīva 2004/18/EK — Sanitārā transporta pakalpojumi — Valsts tiesību akti, kas vietējām valsts veselības aprūpes iestādēm sanitārā transporta pakalpojumu sniegšanu ļauj ar tiešu piešķiršanu un bez izsludināšanas, atlīdzinot radušos izdevumus, uzticēt brīvprātīgo asociācijām, kuras atbilst likumiskajām prasībām un ir reģistrētas — Pieļaujamība

Lieta C-50/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte* (Pjemontas reģiona administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 9. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 3. februārī, tiesvedībā

***Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA)* u.c**.

pret

Azienda Sanitaria Locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL T04) ,

Regione Piemonte ,

piedaloties –

***Associazione Croce Bianca del Canavese* u.c.,**

Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Liguria .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda piektās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*] (referents), A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

* Tiesvedības valoda – itāļu.

— *Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA)* u.c. vārdā – *M. Bellardi* un *P. Troianello*, *avvocati*,

— *Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4)* vārdā – *F. Dealessi*, *avvocato*,

— *Associazione Croce Bianca del Canavese* u.c. vārdā – *E. Thellung De Courtelary* un *C. Tamburini*, *avvocati*,

— *Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Liguria* vārdā *R. Damonte*, *avvocato*,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz P. Džentili [*P. Gentili*], *avvocato dello Stato*,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek*, *J. Vláčil* un *T. Müller*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *L. Pignataro-Nolin* un *A. Tokár*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 49. un 56. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA)* un diviem transporta pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk tekstā – "*CASTA* u.c."), no vienas puses, un *Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4)* [Čirjes, Kivaso un Ivrea vietējā veselības aprūpes aģentūra (ASL TO4)] un *Regione Piemonte* (Pjemontas reģionālā pārvalde), no otras puses, par, pirmkārt, pakalpojumu, kas izpaužas kā dialīzes pacientu pārvadājumi uz dažādām veselības aprūpes struktūrām, sniegšanas tiesību piešķiršanu bez iepirkuma procedūras laikposmā no 2013. gada jūnija līdz decembrim par labu *Associazione Croce Bianca del Canavese* un vairākām citām brīvprātīgo asociācijām (turpmāk tekstā – "*Associazione Croce Bianca* u.c.") un, otrkārt, par ar šo piešķiršanu saistīto izdevumu apstiprināšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2011. gada 30. novembra Regulu (ES) Nr. 1251/2011 (OV L 319, 43. lpp.; turpmāk tekstā – "Direktīva 2004/18"), 1. panta 2. un 5. punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

"2.

a) Valsts [publiskā iepirkuma] līgumi" ir finansiāli [atlīdzības] līgumi, kurus rakstveidā savstarpēji noslēdz viens vai vairāki komersanti [saimnieciskās darbības subjekti] un viena vai vairākas līgumslēdzējas iestādes un kuru mērķis ir būvdarbu realizācija, produkcijas piegāde vai pakalpojumu sniegšana šīs direktīvas izpratnē.

[..]

d) "pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumi" ir valsts [publiskā iepirkuma] līgumi, kuri nav būvdarbu vai piegādes līgumi un kuru mērķis ir II pielikumā minēto pakalpojumu sniegšana.

[..]

5. "Pamatnolīgums" ir nolīgums, ko viena vai vairākas līgumslēdzējas iestādes un viens vai vairāki komersanti [saimnieciskās darbības subjekti] noslēdz ar mērķi paredzēt noteikumus līgumiem, kuru slēgšanas tiesības plānots piešķirt konkrētā laika posmā, jo īpaši attiecībā uz cenu un, attiecīgā gadījumā, uz paredzēto kvalitāti [daudzumu]."

4 Direktīvas 2004/18 piemērojamība attiecībā uz pakalpojumu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ir pakļauta dažādiem nosacījumiem, tostarp attiecībā uz šo iepirkumu vērtību un attiecīgo pakalpojumu raksturu.

5 Tādējādi, pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 2004/18 7. panta b) punkta pirmo un trešo ievilkumu tā tostarp attiecas uz pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumiem, kuru vērtība (bez pievienotās vērtības nodokļa) ir EUR 200 000 vai lielāka par to un kuru priekšmets attiecīgi ir vai nu šīs direktīvas II A pielikumā minētie pakalpojumi, ja līgums ir noslēgts ar līgumslēdzējām iestādēm, kas nav tās IV pielikumā paredzētās centrālās pārvaldes iestādes, vai arī minētās direktīvas II B pielikumā paredzētie pakalpojumi. Piemērojot šīs direktīvas 9. panta 9. punktu, attiecībā uz pamatnolīgumiem vērtība, kas jāņem vērā, ir visu to līgumu paredzamā maksimālā vērtība, kuru slēgšanas tiesības paredzēts piešķirt visā konkrētā pamatnolīguma izpildes laikā. Direktīvas 2004/18 9. panta 8. punkta b) apakšpunkta ii) daļā tomēr ir precizēts, ka attiecībā uz beztermiņa pakalpojumu līgumiem vērtība, kas jāņem vērā, nevar pārsniegt šāda publiskā iepirkuma mēneša vērtību, kas reizināta ar 48.

6 Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 2004/18 20. un 21. pantu publisko iepirkumu līgumu, kuru priekšmets ir šīs direktīvas II A pielikumā norādītie pakalpojumi, slēgšanas tiesības tiek piešķirtas saskaņā ar tās 23.–55. pantu, savukārt publisko iepirkumu līgumu, kuru priekšmets ir minētās direktīvas II B pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, slēgšanas tiesību piešķiršana ir pakļauta vienīgi tās 23. pantam un 35. panta 4. punktam, kuri attiecīgi ir saistīti ar tehniskajām specifikācijām un paziņojumu par piešķiršanas procedūras rezultātiem. Atbilstoši Direktīvas 2004/18 22. pantam tādu līgumu, kuru priekšmets ir vienlaikus pakalpojumi, kas uzskaitīti šīs direktīvas II A pielikumā, un pakalpojumi, kas uzskaitīti tās II B pielikumā, slēgšanas tiesības tiek piešķirtas vai nu saskaņā ar minētās direktīvas 23.–55. pantu, ja minētajā II A pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtība ir lielāka nekā minētajā II B pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtība, vai arī – pretējā gadījumā – vienīgi saskaņā ar minētās direktīvas 23. pantu un 35. panta 4. punktu.

7 Direktīvas 2004/18 II A pielikumā ietvertā 2. kategorija attiecas uz sauszemes transporta pakalpojumiem, ieskaitot bruņumašīnu pakalpojumus un kurjeru pakalpojumus, kas nav pasta pārvadājumi. Šīs direktīvas II B pielikumā ietvertā 25. kategorija attiecas uz veselības aizsardzības un sociālās aprūpes pakalpojumiem.

8 Visbeidzot, saskaņā ar Direktīvas 2004/18 32. panta 2. punktu pamatnolīguma noslēgšana nozīmē, ka līgumslēdzējas iestādes ievēro šajā direktīvā paredzētos procesuālos noteikumus visos šī nolīguma posmos līdz publiskā iepirkuma līgumu, kas balstīti uz šo pamatnolīgumu, slēgšanas tiesību piešķiršanai.

Itālijas tiesības

9 Piemērojot Itālijas Republikas Konstitūcijas 2. pantā paredzēto solidaritātes principu un šā akta 118. pantā garantēto subsidiaritātes principu, Itālijas tiesībās – gan valsts, gan reģionu līmenī – brīvprātīgo asociācijām, kuras raksturo peļņas gūšanas nolūka neesamība, apstāklis, ka attiecīgās darbības tiek veiktas brīvprātīgā darba veidā, un tirdzniecības vai ražošanas darbības nelielā proporcija, ir paredzēta aktīva loma veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā.

10 Tādējādi 1978. gada 23. decembra Likuma Nr. 833 par valsts veselības aprūpes dienesta izveidi (*legge n. 833 – Istituzione del servizio sanitario nazionale*) (1978. gada 28. decembra *GURI* kārtējais pielikums Nr. 360) 1. un 45. pantā ir atzīta to brīvprātīgo asociāciju un asociatīva rakstura organizāciju loma valsts veselības aprūpes dienesta darbībā, kas izveidotas ar mērķi dot savu ieguldījumu šī dienesta institucionālo mērķu īstenošanā. Ir paredzēts, ka šādu iesaistīšanos reglamentē saskaņā ar reģionālā līmeņa programmu un tiesību aktiem noslēgtās vienošanās ar vietējām veselības aprūpes struktūrām.

11 Šādas dalības brīvprātīgo raksturu valsts līmenī reglamentē 1991. gada 11. augusta Likums Nr. 266 par brīvprātīgā darba ietvarlikumu (*legge n. 266 – Legge-quadro sul volontariato*) (1991. gada 22. augusta *GURI* Nr. 196, turpmāk tekstā – "Likums Nr. 266/1991"). Tā 1. pantā brīvprātīgā darba atzīšanas princips ir definēts šādi:

"Itālijas Republika atzīst brīvprātīgā darba sociālo vērtību un funkciju kā solidaritātes un plurālisma izteiksmes formu, veicina tā attīstību, vienlaikus saglabājot tā autonomiju, un sekmē tā oriģinālo pienesumu valsts, reģionu, Trento un Bolcāno autonomo provinču un pašvaldību noteikto sociālo, civilo un kulturālo mērķu sasniegšanā."

12 Saskaņā ar Likuma Nr. 266/1991 3. pantu brīvprātīgo asociācija ir jebkura organizācija, kas izveidota ar mērķi veikt brīvprātīgo darbu, noteiktā kārtībā un pārsvarā izmantojot tās dalībnieku personīgos, brīvprātīgos un bezmaksas pakalpojumus, un šis pats pants ļauj šādai organizācijai piesaistīt algotus darbiniekus vai pašnodarbinātos vienīgi tiktāl, ciktāl tas nepieciešams tās regulārai funkcionēšanai vai kvalificētas vai specializētas darbības veikšanai. Šajā pantā ir arī noteikts, ka brīvprātīgo organizācijas savu darbību veic ar savām struktūrām vai ar valsts struktūru vai struktūru, kas noslēgušas vienošanās ar valsts struktūrām, palīdzību.

13 Likuma Nr. 266/1991 5. pantā ir paredzēti līdzekļi, ar kādiem brīvprātīgo asociācijas var finansēt savu darbību. To starpā ir atlīdzināšanas maksājumi, kuri tiek veikti uz to vienošanos pamata, kas noslēgtas ar valsts iestādēm, un ieņēmumi, kuri gūti no maznozīmīgas komercdarbības vai ražošanas darbībām.

14 Visbeidzot, šī likuma 7. pantā ir regulēts jautājums par to, kā ar valsts iestādēm tiek noslēgtas šādas vienošanās, kurām jāreglamentē asociāciju darbība, tostarp attiecībā uz pakalpojumu kvalitāti, un arī jāparedz radušos izdevumu atlīdzināšanas kārtība.

15 Šis regulējums Pjemontas reģionā ir precizēts un ieviests ar 1994. gada 29. augusta Reģionālo likumu Nr. 38 par brīvprātīgā darba vērtības atzīšanu un tā veicināšanu (*legge regionale n. 38 – Valorizzazione e promozione del volontariato*). Šī likuma 9. pantā ir tostarp noteikts, ka vienošanos, kas noslēgtas starp šo pašu reģionu, kā arī vietējām pašvaldībām vai citām tā teritorijā dibinātām publiskām iestādēm, no vienas puses, un brīvprātīgo organizācijām, no otras puses, tekstā ir jāprecizē attiecīgo klientu veids, sniedzamie pakalpojumi un šo pakalpojumu sniegšanas kārtība, kā arī apdrošināšanas izdevumu un pamatoto izdevumu, kas radušies līgumslēdzējai organizācijai tās darbības īstenošanai, kura ir konkrētās vienošanās priekšmets, atlīdzināšanas kārtība, kā arī vienošanās īstenošanas kontroles kārtība, tostarp izmantojot regulāras tikšanās starp publisko dienestu atbildīgajām personām un personām, kas šajā organizācijā ir atbildīgas par konkrētajām darbībām.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 Saistībā ar valsts veselības dienestu *ASL TO4* sniedz transporta pakalpojumus dialīzes pacientiem, tādējādi nodrošinot fizisku piekļuvi veselības aprūpes struktūrām, kad šīs personas pašas nevar tām piekļūt. Šis pakalpojums atbilst divkāršam mērķim padarīt fiziski un ekonomisku pieejamu veselības aprūpes pakalpojumu, kuru sniedz valsts veselības dienests.

17 Ar savu 2013. gada 31. maija Lēmumu Nr. 381 *ASL TO4* ģenerāldirektors, noslēdzot vienošanos, minēto pakalpojumu sniegšanu laikposmā no 2013. gada jūnija līdz decembrim ir uzticējis brīvprātīgo asociācijām, kas ir *Associazione nazionale pubblica assistenza (ANPAS) – Comitato regionale Piemonte* (Valsts sabiedriskās palīdzības asociācijas (*ANPAS*) Pjemontas reģionālā komiteja) dalībnieces, proti, *Associazione Croce Bianca* u.c. Pamatlietas dalībnieces, kas Tiesai iesniegušas savus rakstveida apsvērumus, attiecībā uz budžeta pozīciju, kas paredzēta, lai segtu attiecīgos izdevumus šajā laikposmā, ir norādījušas atšķirīgas summas, kas variē diapazonā no EUR 195 975,37 līdz EUR 277 076,61.

18 *CASTA* u.c., kas ir taksometru transporta sektora amatnieki un automašīnu ar šoferi iznomātāji vai to pārstāvji, apstrīdēja šo lēmumu *Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte* (Pjemontas reģiona administratīvā tiesa), tostarp atsaucoties uz Savienības tiesību pārkāpumu. No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *CASTA* u.c. pamatlietā aplūkoto pakalpojumu sniedza *ASL TO4* līdz 2013. gada 30. maijam.

19 Turklāt no šiem lietas materiāliem izriet, ka Pjemontas reģiona izpildiestāde [*Giunta regionale del Piemonte*] un *ANPAS – Comitato regionale Piemonte* kā teritoriāla koordinācijas organizācija ir noslēgušas nolīgumu, lai reglamentētu attiecības starp šī reģiona vietējām veselības aprūpes aģentūrām un brīvprātīgo asociācijām attiecībā uz veselības aprūpes transporta pakalpojumiem. Šis nolīgums ir ticis apstiprināts ar Pjemontas reģionālās padomes 2007. gada 12. novembra lēmumu un ir ticis pagarināts.

20 Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietā aplūkotās vienošanās, to skatot kopumā, priekšmets ir virkne transporta pakalpojumu, piemēram, neatliekamās [medicīniskās palīdzības] transports, un ka dialīzes pacientu transports veido tikai nelielu daļu no šī pēdējā minētā pakalpojuma. Turklāt *ASL TO4* ar citām brīvprātīgo asociācijām esot noslēgusi vienošanās, kuru priekšmets arī ir sanitārā transporta pakalpojumi, par kuriem tomēr nav runa pamatlietā. Minētās tiesas ieskatā minēto vienošanos tekstā ir noteikts, ka atlīdzināmi ir vienīgi faktiskie izdevumi, kas atbilst ar apliecinošiem dokumentiem pierādītajiem izdevumiem. Iesniedzējtiesa precizē, ka ir arī paredzēts piešķirt telpas, kas atrodas netālu no veselības aprūpes iestādēm, un pusdienu talonus personām, kas nodrošina šo pašu vienošanos ietvaros paredzētos pakalpojumus, bet tā uzskata, ka šie pasākumi nav pretrunā principam, saskaņā ar kuru finanšu pārvedumi var tikt veikti tikai pamatoto izdevumu atlīdzināšanas mērķiem, jo ar tiem ir paredzēts vienīgi ļaut konkrētos pakalpojumus sniegt to kopumā, ņemot vērā neatliekamā [medicīnisko pakalpojumu] transporta dienestu.

21 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka brīvprātīgo asociāciju piesaistīšana attiecībā uz konkrētajiem pakalpojumiem ļāva *ASL TO4* panākt būtiskus ietaupījumus nodrošinātā pakalpojuma izmaksu ziņā.

22 Iesniedzējtiesa norāda, ka Savienības tiesībās sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem šķietami ir paredzēta citāda kārtība, kad dalībvalsts izvēlas to īstenošanu uzticēt organizācijām, kuras nedarbojas peļņas gūšanas nolūkā. Tā šajā ziņā atsaucas uz spriedumu *Sodemare* u.c. (C-70/95, EU:C:1997:301), kā arī uz jaunās direktīvas publisko iepirkumu jomā sagatavošanas darbiem, uz kuru pamata vēlāk ir pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 65. lpp.), it īpaši uz tās preambulas 28. apsvērumu. Šajā apsvērumā tostarp ir paredzēts, ka šī direktīva nebūtu piemērojama konkrētiem neatliekamās [medicīniskās palīdzības] pakalpojumiem, ja tos sniedz bezpeļņas organizācijas vai apvienības, jo tad, ja šie pakalpojumu sniedzēji būtu jāizraugās saskaņā ar minētajā direktīvā izklāstītajām procedūrām, būtu sarežģīti saglabāt šādu organizāciju specifiku.

23 Iesniedzējtiesa, tostarp atsaucoties uz spriedumu *Ambulanz Glöckner* (C-475/99, EU:C:2001:577), arī norāda, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru apstāklis, ka organizācijai, kas veic saimniecisko darbību, tostarp sanitārā transporta darbību, nav peļņas gūšanas mērķa, neliek izslēgt uzņēmuma statusu LESD normu izpratnē, kā rezultātā brīvprātīgo asociācijas var veikt saimniecisko darbību, konkurējot ar citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tostarp piedaloties publiskā iepirkuma procedūrās. Tā, atsaucoties tostarp uz spriedumu *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce* u.c. (C-159/11, EU:C:2012:817), piebilst, ka šajā judikatūrā arī ir noteikts, ka "finansiālu [atlīdzības] līgumu" jēdziens Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē ietver arī līgumus, kuros paredzētā atlīdzība ir ierobežota ar līgumā paredzētā pakalpojuma sniegšanā radušos izdevumu atlīdzību.

24 Ņemot vērā visus šos konstatējumus, iesniedzējtiesa uzskata par nepieciešamu saskaņot konkurences aizsardzības principus ar specifiskām papildu prasībām attiecībā uz brīvprātīgo asociāciju iesaisti sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā saistībā ar valsts veselības aprūpes dienestu, jo, lai gan ir taisnība, ka šādām asociācijām principā ir atļauts piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās kā "komersantiem [saimnieciskās darbības subjektiem]" Direktīvas 2004/18 izpratnē, tomēr tas nenozīmē, ka tām šī iemesla dēļ būtu pienākums izturēties kā šādiem subjektiem visos apstākļos un – vēl jo mazāk – ka saimnieciskā darbība veido to pastāvēšanas jēgu.

25 Turklāt, šīm iestādēm uzspiežot veikt saimniecisko darbību tā vietā, lai vienkārši tām ļautu to darīt, tiek radīts paradoksāls rezultāts, – brīvprātīgo iesaistīšana veselības aprūpes pakalpojumos plašā nozīmē kļūst nelietderīga, lai gan sociālā kohēzija, subsidiaritāte un pat valsts iestāžu sniegto pakalpojumu ekonomiskā dzīvotspēja šajā nozarē ir īpaši svarīgas.

26 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata, ka, tā kā pamatlietā aplūkotās vienošanās attiecas uz pakalpojumiem, kuri ir valsts veselības aprūpes dienesta ziņā, un tā kā šo vienošanos struktūrā stingri ir ievērots izdevumu atlīdzināšanas princips, brīvprātīgo asociācijas veic darbības, uz ko attiecas šīs vienošanās, ārpus komercdarbības jomas un tas pamatojot atkāpi no pienākuma piemērot iepirkuma procedūru. Tā tas esot vēl jo vairāk tāpēc, ka likumdevējs Direktīvas 2014/24 pieņemšanas laikā ir konstatējis, ka bezpeļņas organizāciju specifikas saglabāšana ir grūti savienojama ar dalību atlasē saistībā ar publiskā iepirkuma procedūru un ka tādēļ vien, ka tiek piesaistīts brīvprātīgo darbs, brīvprātīgo organizācijas piedāvājums ir grūti salīdzināms ar tradicionāla saimnieciskās darbības subjekta piedāvājumu.

27 Tomēr šīs tiesas ieskatā attiecīgajai valsts pārvaldes iestādei bija jāveic ieinteresēto brīvprātīgo asociāciju, kas, iespējams, reģistrētas dalībvalstī, kura nav Itālijas Republika, piedāvājumu salīdzinājums, lai nodrošinātu, ka netiek atlīdzināti pārmērīgi pārvaldības izdevumi.

28 Visbeidzot, ja tiktu pieņemts, ka brīvprātīgo asociācijas varētu pievērsties parastam tirgum, iesniedzējtiesai šķiet nepieciešami pārliecināties par noteiktu ierobežojumu esamību, lai novērstu konkurences izkropļojumus tirgū ar klasiskiem saimnieciskās darbības subjektiem. Ar to, ka Itālijas tiesību aktos šīm asociācijām ir aizliegts veikt saimniecisko darbību, kas nav maznozīmīga, būtu pietiekami, lai izslēgtu jebkāda nozīmīga [konkurences] izkropļojuma risku. Tomēr varētu tikt apsvērta iespēja šo maznozīmīgo raksturu kvantificēt, iedvesmojoties no Direktīvā 2014/24 paredzētajiem ierobežojumiem attiecībā uz iespēju līgumslēdzējai iestādei tieši noslēgt līgumu ar citu līgumslēdzēju iestādi.

29 Šajos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte* (Pjemontas reģiona administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Savienības tiesības publiskā iepirkuma jomā – konkrētajā gadījumā, runājot par [no Direktīvas 2004/18 piemērošanas jomas] izslēgtiem līgumiem, – vispārējie brīvas konkurences, nediskriminācijas, pārskatāmības un samērīguma principi – nepieļauj tādu valsts tiesisko

regulējumu, kurā veselības aprūpes transporta pakalpojumu sniegšanas tiesības ir ļauts tieši piešķirt brīvprātīgo asociācijām, kuras pārsvarā ir organizētas tā, lai sniegtu bezmaksas pakalpojumus, un kurām tiek atmaksāti tikai faktiski radušies izdevumi?

2) Vai gadījumā, ja šāds piešķiršanas veids tiek atzīts par saderīgu ar Savienības tiesībām, iepriekš ir jāsalīdzina vairāku salīdzināmu saimnieciskās darbības subjektu (iespējams, arī no citām dalībvalstīm), kam par labu varētu tikt veikta tieša piešķiršana, iesniegtie piedāvājumi, lai mazinātu neefektīvu vai neatbilstošu izdevumu rašanās risku, un vai līdz ar to šādi ir jāinterpretē valsts tiesību norma, kurā ir atļauta tieša piešķiršana?

3) Vai gadījumā, ja šāds piešķiršanas veids tiek atzīts par saderīgu ar Savienības tiesībām, ir jānosaka precīzas procentuālās robežas attiecībā uz brīvprātīgo asociāciju, kam tieši piešķirtas līgumu parakstīšanas tiesības, paralēlo piekļuvi tirgum, un vai līdz ar to šādi ir jāinterpretē valsts tiesību norma, kurā paredzēts, ka šo asociāciju komercdarbībai ir jābūt maznozīmīgai?"

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

30 Itālijas valdība apstrīd lūguma sniegt prejudiciālo nolēmumu pieņemamību, jo iesniedzējtiesas nolēmumā neesot sniegtas pietiekamas norādes attiecībā uz pamatlietā aplūkoto pakalpojumu raksturu vai pārrobežu intereses esamību, kā rezultātā neesot iespējams noteikt, vai Savienības tiesības konkrētajā gadījumā patiešām ir piemērojamas.

31 Šī iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

32 Proti, pirmkārt, iesniedzējtiesas nolēmumā ietvertās norādes attiecībā uz pakalpojumu, kas ir pamatlietā aplūkoto vienošanos priekšmets, raksturu, proti, ka tie ir sanitārā transporta pakalpojumi un, it īpaši, dialīzes pacientu, kuri nevar patstāvīgi sevi aprūpēt, transporta pakalpojumi attiecīgās aprūpes vajadzībām, kā arī apstākļiem, kādos šīs vienošanās tikušas noslēgtas, ir pietiekamas, lai ieinteresētajām personām ļautu lietderīgi iesniegt savus apsvērumus attiecībā uz uzdotajiem jautājumiem un Tiesai ļautu atbildēt uz tiem.

33 Otrkārt, ir jākonstatē, ka patiešām no pirmā uzdotā jautājuma teksta ir secināms, ka iesniedzējtiesa balstās uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru konkrētajā gadījumā Direktīva 2004/18 neesot piemērojama un līdz ar to esot piemērojami tikai atbilstošie Līguma principi, kā arī tajos paredzētais pārskatāmības pienākums.

34 Tomēr šis nav vienīgais pieņēmums, kas ir jāņem vērā.

35 Proti, ir jāatgādina, pirmkārt, ka Direktīva 2004/18 ir piemērojama attiecībā uz pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumiem, kas šīs direktīvas 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir definēti kā publiskā iepirkuma līgumi, kuri nav būvdarbu vai piegādes līgumi un kuru mērķis ir minētās direktīvas II pielikumā uzskaitīto pakalpojumu sniegšana.

36 Šis pielikums ir sadalīts divās daļās – A un B. Tādi sanitārā transporta pakalpojumi kā pamatlietā aplūkotie saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm var ietilpt vienlaikus Direktīvas 2004/18 II A pielikumā ietvertajā 2. kategorijā attiecībā uz šo pakalpojumu transporta aspektiem un šīs direktīvas II B pielikumā norādītajā 25. kategorijā attiecībā uz to veselības aprūpes aspektiem (skat. attiecībā uz neatliekamā sanitārā transporta pakalpojumiem spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c., C-113/13, EU:C:2014:2440, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Kad runa ir par jaukta rakstura pakalpojumiem, uz kuriem vienlaikus attiecas Direktīvas 2004/18 II A un II B pielikums, ir piemērojams tās 22. pants. Saskaņā ar šo pantu publiskie iepirkumi, kuru vērtība pārsniedz šīs direktīvas 7. pantā noteikto atbilstošo robežvērtību un kuri attiecas uz šādiem

pakalpojumiem, ir veicami saskaņā ar visām minētās direktīvas 23.–55. pantā noteiktajām procesuālajām normām, ja šajā II A pielikumā norādīto transporta pakalpojumu vērtība pārsniedz šī II B pielikumā paredzēto veselības aprūpes pakalpojumu vērtību (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 40. punkts).

38 Pretējā gadījumā, proti, kad veselības aprūpes pakalpojumu vērtība pārsniedz transporta pakalpojumu vērtību, līgums ir jānoslēdz vienīgi saskaņā ar Direktīvas 2004/18 23. pantu un 35. panta 4. punktu. Savukārt citi šajā direktīvā ietvertie noteikumi par procedūru koordinēšanu, tostarp tie, kas ir piemērojami pienākumam izsludināt konkursu, iepriekš publicējot paziņojumu, un noteikumi par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem attiecībā uz minētajiem iepirkumiem nav piemērojami (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

39 Proti, Savienības likumdevējs ir balstījies uz pieņēmumu, ka Direktīvas 2004/18 II B pielikumā paredzētie pakalpojumu publisko iepirkumu līgumi, ņemot vērā to specifisko raksturu, nav *a priori* saistīti ar pietiekamām pārrobežu interesēm, kas varētu attaisnot, ka to slēgšanas tiesību piešķiršana tiktu veikta atbilstoši uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus procedūrai, kas paredzēta, lai ļautu citu dalībvalstu uzņēmumiem iepazīties ar paziņojumu par līgumu un pieteikties tam (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 No šī sprieduma 38. un 39. punkta izriet, ka, ciktāl pamatlietā aplūkotās vienošanās vērtība pārsniedz attiecīgo Direktīvas 2004/18 7. pantā noteikto robežvērtību, publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra ir jāveic saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem. Tādējādi atkarībā no tā, vai transporta pakalpojumu vērtība pārsniedz vai nepārsniedz veselības aprūpes pakalpojumu vērtību, ir piemērojamas vai nu visas šīs direktīvas procesuālās normas, vai arī vienīgi minētās direktīvas 23. pantā un 35. panta 4. punktā norādītās normas. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai uz šo vienošanos attiecas vienlaikus Direktīvas 2004/18 II A pielikums un II B pielikums un vai šī vienošanās pārsniedz piemērošanas robežvērtību. Turklāt tai ir jānosaka attiecīgās vērtības konkrētajiem veselības aprūpes transporta pakalpojumiem un medicīniskajiem pakalpojumiem (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 43. punkts).

41 Gadījumā, ja pamatlietā aplūkotās vienošanās vērtība pārsniegtu minētajā 7. pantā noteikto atbilstošo robežvērtību un transporta pakalpojumu vērtība pārsniegtu veselības aprūpes pakalpojumu robežvērtību, Direktīva 2004/18 būtu pilnībā piemērojama. Savukārt gadījumā, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka vai nu nav sasniegta minētā robežvērtība, vai arī medicīnisko pakalpojumu vērtība pārsniedz transporta pakalpojumu vērtību, varētu tikt piemēroti – pēdējā minētajā gadījumā papildus Direktīvas 2004/18 23. pantam un 35. panta 4. punktam – tikai no LESD 49. un 56. panta izrietošie vispārējie pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principi (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 44. un 45. punkts un tajos minētā judikatūra).

42 Tomēr, lai šie principi varētu tikt piemēroti publisko iepirkumu jomā darbībām, kurās visi attiecīgie elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti, tiek prasīts, lai pamatlietā aplūkotajam publiskajam iepirkumam būtu raksturīgas noteiktas pārrobežu intereses (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Turklāt nevar tikt izslēgts, ka pamatlietā aplūkotā vienošanās ir tikusi noslēgta, pamatojoties uz nolīgumu starp Pjemontas reģiona izpildiestādi un *ANPAS – Comitato regionale Piemonte* kā teritoriālu koordinācijas organizāciju, lai reglamentētu attiecības starp šī reģiona vietējām veselības aprūpes aģentūrām un brīvprātīgo asociācijām, kas piesaistītas šai organizācijai, attiecībā uz sanitārā transporta pakalpojumiem.

44 Šāds nolīgums ir jāuzskata par pamatnolīgumu Direktīvas 2004/18 izpratnē, ja tas atbilst tās 1. panta 5. punktā norādītajai definīcijai, kura norāda uz jebkuru nolīgumu, ko viena vai vairākas līgumslēdzējas iestādes un viens vai vairāki saimnieciskās darbības subjekti noslēdz ar mērķi paredzēt noteikumus līgumiem, kuru slēgšanas tiesības plānots piešķirt konkrētā laika posmā, it īpaši attiecībā uz cenām un, attiecīgā gadījumā, uz paredzētajiem daudzumiem, un ir jāņem vērā, ka pamatnolīgumā, kā izriet no šīs direktīvas 32. panta 4. punkta otrās daļas otrā ievilkuma, nav obligāti jāparedz visi vēlāk noslēdzamo līgumu noteikumi. Iesniedzējtiesai ir jāveic nepieciešamais vērtējums attiecībā uz šī sprieduma iepriekšējā punktā paredzēto nolīgumu un jāpārbauda, vai tas ir pamatnolīgums Direktīvas 2004/18 izpratnē un – apstiprinošas atbildes gadījumā – vai pamatlietā aplūkotā vienošanās tikusi noslēgta, pamatojoties uz šo pamatnolīgumu.

45 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/18 9. panta 9. punktu vērtība, kas jāņem vērā attiecībā uz pamatnolīgumiem, ir visu to līgumu paredzamā maksimālā vērtība, kuru slēgšanas tiesības paredzēts piešķirt visā konkrētā pamatnolīguma izpildes laikā.

46 Otrkārt, attiecībā uz Direktīvas 2004/18 vai no LESD 49. un 56. panta izrietošo pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principu piemērojamību šādam pamatnolīgumam ir piemērojami tostarp šī sprieduma 37., 38., 41. un 42. punktā ietvertie apsvērumi. Gadījumā, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka Direktīva 2004/18 ir pilnībā piemērojama šim pamatnolīgumam, ir jānorāda, ka saskaņā ar šīs direktīvas 32. panta 2. punktu pamatnolīguma noslēgšana nozīmē, ka līgumslēdzējām iestādēm ir jāievēro minētajā direktīvā noteiktās procesuālās normas visos šī pamatnolīguma posmos līdz uz tā balstīto publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai. Šajā tiesību normā turklāt ir prasīts, lai publiskā iepirkuma līgumi, kas balstīti uz pamatnolīgumu, tiktu noslēgti saskaņā ar šajā pamatnolīgumā paredzētajiem nosacījumiem un atbilstoši Direktīvas 2004/18 32. panta 3. un 4. punktā paredzētajām procedūrām.

47 Tomēr iesniedzējtiesa, lai gan tā balstās uz pieņēmumu, ka ir piemērojami no LESD 49. un 56. panta izrietošie vispārējie pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principi, nav konstatējusi nepieciešamos elementus, kas Tiesai ļautu pārbaudīt, vai pamatlietā pastāv noteiktas pārrobežu intereses. Taču, kā izriet no Tiesas Reglamenta 94. panta, Tiesai lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu jāspēj atrast faktu, uz kuriem balstīti jautājumi, izklāstu, kā arī jāspēj secināt saikni, kāda cita starpā pastāv starp šiem faktiem un konkrētajiem jautājumiem. Tādējādi nepieciešamo elementu, kas ļauj veikt noteiktas pārrobežu intereses esamības pārbaudi, konstatējumi, tāpat kā, vispārīgi, visi konstatējumi, kuri jāveic valsts tiesām un no kuriem ir atkarīga Savienības atvasināto tiesību akta vai primāro tiesību akta piemērojamība, ir jāveic pirms vēršanās Tiesā (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 47. punkts).

48 Ņemot vērā sadarbības garu, kas valda attiecībās starp valsts tiesām un Tiesu prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, šādu iepriekšēju iesniedzējtiesas konstatējumu, kas attiecas uz noteiktu pārrobežu interešu iespējamo esamību, nepastāvēšana tomēr neizraisa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību, ja, lai gan ir šie trūkumi, Tiesa, ņemot vērā no lietas materiāliem izrietošos elementus, uzskata, ka tā iesniedzējtiesai var sniegt lietderīgu atbildi. Tā tas tostarp ir gadījumā, ja lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir ietverti atbilstošie elementi pietiekamā apjomā, lai izvērtētu šādu interešu iespējamo pastāvēšanu. Tomēr Tiesas atbilde ir derīga vienīgi ar atrunu, ka iesniedzējtiesa, pamatojoties uz visu pamatlietas attiecīgo elementu detalizētu vērtējumu, var konstatēt noteiktu pārrobežu interešu esamību pamatlietā (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino* " u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Ar šādu atrunu tātad ir jāsecina, ka tādu vienošanos kā pamatlietā aplūkotās gadījumā, kā arī – attiecīgā gadījumā – tās reglamentējošajam pamatnolīgumam principā ir piemērojami no LESD 49. un 56. panta izrietošie vispārējie pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principi.

50 Līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāatzīst par pieņemamu.

Prejudiciālie jautājumi

Par pirmo jautājumu

51 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesību normas publiskā iepirkuma jomā ir jāinterpretē tādējādi, ka tām pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums, ar kuru, kā tas ir pamatlietā, vietējām pārvaldes iestādēm ir atļauts sanitārā transporta pakalpojumu sniegšanu – ar tiešu piešķiršanu un nepastāvot nekāda veida izsludināšanai – uzticēt brīvprātīgo asociācijām, kuras par šo pakalpojumu sniegšanu saņem tikai atlīdzinājumu par izdevumiem, kas faktiski radušies šim nolūkam.

52 Vispirms ir jāatgādina, ka līgums nevar tikt izslēgts no publiskā iepirkuma jēdziena tikai tādēļ, ka tajā paredzētā atlīdzība sedz vienīgi izdevumus, kas radušies pielīgtā pakalpojuma sniegšanā, vai šis līgums ir noslēgts ar tiesību subjektu, kuram nav peļņas gūšanas mērķa (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 36. un 37. punkts un tajos minētā judikatūra).

53 Ievērojot iepriekšminēto, atbilde uz uzdoto jautājumu atšķiras atkarībā no tā, vai Direktīva 2004/18 ir pilnībā piemērojama vai – tieši pretēji – ir jāņem vērā no LESD 49. un 56. panta izrietošie vispārējie pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principi.

54 Pirmajā gadījumā ir jāuzskata, ka Direktīva 2004/18 nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru, kā tas ir pamatlietā, vietējām pārvaldes iestādēm ir atļauts sanitārā transporta pakalpojumus – ar tiešu piešķiršanu un nepastāvot jebkāda veida izsludināšanai – uzticēt brīvprātīgo organizācijām (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 44. punkts).

55 Otrajā gadījumā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka Savienības tiesības publiskā iepirkuma jomā, ciktāl tās attiecas it īpaši uz pakalpojumu publiskajiem iepirkumiem, ir vērstas uz to, lai nodrošinātu pakalpojumu brīvu apriti un atvērtību neizkropļotai un iespējami lielai konkurencei dalībvalstīs, un, otrkārt, ir jākonstatē, ka tāda valsts tiesiskā regulējuma kā pamatlietā aplūkotais piemērošana izraisa šiem mērķiem pretēju rezultātu, jo tā no attiecīgajiem publiskajiem iepirkumiem izslēdz tiesību subjektus, kuriem nav brīvprātīgo statusa (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 51. un 52. punkts).

56 Iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana uzņēmumam, kas atrodas par attiecīgo iepirkumu atbildīgās līgumslēdzējas iestādes dalībvalstī, nenodrošinot jebkādu pārskatāmību, ir uzskatāma par atšķirīgu attieksmi, nelabvēlīgi ietekmējot uzņēmumus, kurus varētu interesēt minētais publiskā iepirkuma līgums, bet kuri ir reģistrēti citā dalībvalstī. Ja vien to neattaisno objektīvi iemesli, šāda atšķirīga attieksme, kas, izslēdzot visus citā dalībvalstī reģistrētos uzņēmumus, nelabvēlīgi ietekmē galvenokārt tieši tos, ir uzskatāma par netiešu diskrimināciju valstspiederības dēļ, kas saskaņā ar LESD 49. un 56. pantu ir aizliegta (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c. C-113/13, EU:C:2014:2440, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Tomēr no visiem apstākļiem, proti, valsts tiesiskā regulējuma, attiecīgo valsts veselības aprūpes dienesta kompetencē esošo pakalpojumu rakstura, iesniedzējtiesas konstatējumiem attiecībā uz tādu vienošanos kā pamatlietā aplūkotā pozitīvo budžeta ietekmi un – pēc būtības – šādas vienošanās parakstījušo asociāciju brīvprātības rakstura, izriet, ka šo asociāciju iesaisti sanitārā transporta pakalpojumu organizēšanā var pamatot universāluma un solidaritātes principi, kā arī ekonomiskās efektivitātes un piemērotības apsvērumi, ciktāl tā šos vispārējas nozīmes pakalpojumus ļauj nodrošināt – budžeta ziņā – ekonomiskā līdzsvara apstākļos ar tādu organizāciju palīdzību, kas galvenokārt izveidotas, lai kalpotu vispārējām interesēm.

58 Šādi mērķi ir ņemti vērā Savienības tiesībās.

59 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Savienības tiesības neskar dalībvalstu kompetenci veidot savu veselības aprūpes un sociālā nodrošinājuma sistēmu (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino "* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 Protams, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstis veselības aprūpes jomā nevar ieviest vai saglabāt nepamatotus ierobežojumus pamatbrīvību īstenošanā. Tomēr šī aizlieguma ievērošanas vērtējumā ir jāņem vērā, ka cilvēku veselība un dzīvība ieņem hierarhiski pirmo vietu ar Līgumu aizsargāto labumu un interešu starpā un ka dalībvalstīm ir novērtējuma brīvība pašām izraudzīties, kādā līmenī tās vēlas nodrošināt sabiedrības veselības aizsardzību, kā arī veidu, kādā šis līmenis ir sasniedzams (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Turklāt ne tikai sociālā nodrošinājuma sistēmas finansiālā līdzsvara nopietna apdraudējuma risks pats par sevi var būt primāru vispārējo interešu apsvērums, kas var pamatot šķērsli pakalpojumu sniegšanas brīvībai, bet arī mērķis sabiedrības veselības apsvērumu dēļ uzturēt līdzsvarotu, visiem pieejamu medicīnisko un stacionāro aprūpi var veidot vienu no atkāpēm sabiedrības veselības apsvērumu dēļ, ciktāl šāds mērķis palīdz sasniegt augstu veselības aizsardzības līmeni. Runa ir arī par pasākumiem, kuri, no vienas puses, atbilst vispārējam mērķim nodrošināt pietiekamu un pastāvīgu piekļuvi līdzsvarotam kvalitatīvu medicīniskās aprūpes pakalpojumu klāstam attiecīgajā dalībvalstī un, no otras puses, iekļaujas mērķī nodrošināt izmaksu pārvaldību un, kur vien tas iespējams, novērst finanšu, tehnisko un personāla resursu nelietderīgu izmantošanu (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 Otrkārt, dalībvalsts savas novērtējuma brīvības izlemt, kādā līmenī tā vēlas nodrošināt sabiedrības veselības aizsardzību un izveidot savu sociālā nodrošinājuma sistēmu, ietvaros var secināt, ka brīvprātīgo asociāciju piesaistīšana atbilst sanitārā transporta pakalpojumu sociālajam mērķim un var dot ieguldījumu ar šo pakalpojumu saistīto izmaksu pārvaldībā (šajā ziņā skat. spriedumu *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 59. punkts).

63 Tomēr tādai sanitārā transporta pakalpojumu organizācijas sistēmai kā šajā pamatlietā aplūkotā, kas kompetentajām iestādēm ļauj piesaistīt brīvprātīgo asociācijas, faktiski ir jādod ieguldījums sociālajā mērķī, kā arī solidaritātes un budžeta efektivitātes mērķu, uz kuriem ir balstīta šī sistēma, sasniegšanā (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 60. punkts).

64 Šajā ziņā tiek prasīts, lai brīvprātīgo asociācijām, kad tās iesaistās šajā sistēmā, nebūtu citi mērķi kā vien šī sprieduma iepriekšējā punktā minētie, proti, ka tās negūst nekādu [finansiālu] labumu no šo pakalpojumu sniegšanas, neskaitot tādu mainīgo, fiksēto un pastāvīgo izmaksu atlīdzināšanu, kas nepieciešamas šo pakalpojumu sniegšanā, un lai to dalībnieki negūtu nekādu peļņu. Turklāt, lai gan darbinieku piesaistīšana ir pieļaujama, jo pretējā gadījumā šīm asociācijām tikpat kā būtu liegta iespēja efektīvi darboties vairākās jomās, kurās solidaritātes princips var tikt dabiski ieviests, minēto asociāciju darbībā ir stingri jāievēro valsts tiesību aktos šajā ziņā noteiktās prasības (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440, 61. punkts).

65 Ņemot vērā Savienības tiesību vispārējo principu, proti, tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma principu, šis tiesību akts nevar tikt piemērots paplašināti, aptverot brīvprātīgo asociāciju vai arī to dalībnieku ļaunprātīgu rīcību. Tādējādi brīvprātīgo asociāciju darbinieki var veikt darbu vienīgi to parastai funkcionēšanai nepieciešamajā apmērā. Attiecībā uz izmaksu atlīdzināšanu ir jāpārliecinās, ka nekāds, pat netiešs peļņas gūšanas nolūks nepastāv zem brīvprātīgā darba aizsega un ka brīvprātīgajam tiek atlīdzināti vienīgi saistībā ar sniegto pakalpojumu faktiski radušies izdevumi, ievērojot šo pašu asociāciju iepriekš noteiktos ierobežojumus (spriedums *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c. C-113/13, EU:C:2014:2440, 62. punkts).

66 Šī sprieduma 55. punktā paredzētajā gadījumā iesniedzējtiesai ir jāveic visi prasītie vērtējumi, lai pārbaudītu, vai pamatlietā aplūkotā vienošanās un – attiecīgā gadījumā – pamatnolīgums, kādus tos reglamentē piemērojamie tiesību akti, patiešām dod ieguldījumu sociālā mērķa, kā arī solidaritātes un budžeta efektivitātes mērķu sasniegšanā.

67 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru vietējām pārvaldes iestādēm ir atļauts sanitārā transporta pakalpojumu sniegšanu – ar tiešu piešķiršanu un bez jebkāda veida izsludināšanas – uzticēt brīvprātīgo asociācijām, ja vien likumiskais un līgumiskais ietvars, kurā notiek šo organizāciju darbība, faktiski sekmē sociālā mērķa, kā arī solidaritātes un budžeta efektivitātes mērķu sasniegšanu.

Par otro jautājumu

68 Ar savu otro jautājumu, kas ir balstīts uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru Direktīva 2004/18 neesot piemērojama tādas vienošanās gadījumā kā šajā lietā aplūkotā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tad, ja dalībvalsts valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas, lai pildītu noteiktas funkcijas, valsts iestādei, kas plāno noslēgt līgumus ar šādām asociācijām, ievērojot Savienības tiesībās paredzētos nosacījumus, vispirms ir jāsalīdzina dažādu asociāciju piedāvājumi, lai novērstu iespējamās pārmērīgās izmaksas.

69 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar sprieduma (*Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440) rezolutīvo daļu, kā arī šī sprieduma 67. punktu, ja ir izpildīti visi nosacījumi, kuri saskaņā ar Savienības tiesībām ļauj dalībvalstij paredzēt brīvprātīgo asociāciju piesaistīšanu, sanitārā transporta pakalpojumu sniegšana var tikt uzticēta šīm asociācijām ar tiešu piešķiršanu, bez jebkāda veida izsludināšanas.

70 Izsludināšanas prasības neesamība nozīmē, ka valsts iestādēm, kuras minētajos apstākļos piesaista brīvprātīgo asociācijas, saskaņā ar Savienības tiesībām nav pienākuma organizēt salīdzināšanu starp brīvprātīgo organizācijām.

71 Tomēr ir jāatgādina, ka brīvprātīgo asociāciju piesaistīšanas likumība – kā tas uzsvērts sprieduma *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440) 60. punktā, kā arī šī sprieduma 63. punktā – tostarp ir pakļauta nosacījumam, ka šī piesaistīšana faktiski sekmē budžeta efektivitātes mērķa sasniegšanu. Līdz ar to minētās piesaistīšanas ieviešanas kārtībai, kāda tā noteikta ar šīm asociācijām noslēgtajos līgumos, kā arī iespējamajā pamatnolīgumā, arī ir jāsekmē šī mērķa sasniegšana. Turklāt, kā noteikts sprieduma *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440) 62. punktā, kā arī šā sprieduma 65. punktā, tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma princips ir piemērojams attiecībā uz brīvprātīgo asociācijām radušos izdevumu atlīdzināšanu.

72 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka tad, ja dalībvalsts valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas noteiktu funkciju izpildei, valsts iestādei, kas plāno noslēgt līgumus ar šādām asociācijām, saskaņā ar Savienības tiesībām nav pienākuma iepriekš salīdzināt dažādu asociāciju piedāvājumus.

Par trešo jautājumu

73 Ar savu trešo jautājumu, kas ir balstīts uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru Direktīva 2004/18 neesot piemērojama tādas vienošanās gadījumā kā šajā lietā aplūkotā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tad, ja dalībvalsts, kas valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas, lai pildītu noteiktas funkcijas,

ievērojot Savienības tiesībās šajā ziņā paredzētos nosacījumus, šīm asociācijām ļauj veikt noteiktu komercdarbību, šai dalībvalstij šajā ziņā ir jānosaka precīzi ierobežojumi, kas izteikti kā procentuāla daļa no minēto asociāciju darbībām vai resursiem.

74 Vispirms attiecībā uz pašu principu, saskaņā ar kuru bezpeļņas organizācija veic darbību tirgū, no sprieduma *CoNISMa* (C-305/08, EU:C:2009:807) 48. punkta izriet, ka šis jautājums ietilpst valsts likumdevēju kompetencē.

75 Turklāt saskaņā ar sprieduma *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c. (C-113/13, EU:C:2014:2440) 61. punktu, kā arī šī sprieduma 64. punktu brīvprātīgo asociāciju darbībā ir stingri jāievēro tām piemērojamajos valsts tiesību aktos noteiktās prasības. Tādējādi Tiesa konstatēja, ka šajā spriedumā noteiktajās robežās šo asociāciju darbību regulējums ietilpst dalībvalstu kompetencē.

76 Līdz ar to valsts likumdevējam, kurš, vienlaikus valsts iestādēm ļaujot piesaistīt brīvprātīgo asociācijas noteiktu funkciju izpildei, ir paredzējis iespēju šīm asociācijām tirgū veikt komercdarbību, ir jāizlemj jautājums par to, vai šīs darbības būtu ieteicams regulēt, nosakot skaitliskus ierobežojumus vai tās raksturojot citādi.

77 Sprieduma *Azienda sanitaria locale n. 5 "Spezzino"* u.c.C-113/13, EU:C:2014:2440) 60.–62. punktā noteikto ierobežojumu, kas atgādināti šī sprieduma 63.–65. punktā, ievērošana tomēr pamatā nozīmē paša šo brīvprātīgo asociāciju rakstura ievērošanu.

78 No tā izriet, ka jebkurai šādu asociāciju veiktajai komercdarbībai tirgū ir jābūt maznozīmīgai un tai ir jāatbalsta to brīvprātīgās darbības veikšana.

79 Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka tad, ja dalībvalsts, kas valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas noteiktu funkciju izpildei, šīm asociācijām ļauj veikt noteiktu komercdarbību, dalībvalstij ir jānosaka ierobežojumi, kādos šīs darbības var tikt veiktas. Šiem ierobežojumiem tomēr ir jānodrošina, lai minētā komercdarbība būtu maznozīmīga salīdzinājumā ar visām šādu asociāciju darbībām un lai tā atbalstītu to brīvprātīgās darbības veikšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

80 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) **LESD 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar kuru vietējām pārvaldes iestādēm ir atļauts sanitārā transporta pakalpojumu sniegšanu – ar tiešu piešķiršanu un bez jebkāda veida izsludināšanas – uzticēt brīvprātīgo asociācijām, ja vien likumiskais un līgumiskais ietvars, kurā notiek šo organizāciju darbība, faktiski sekmē sociālā mērķa, kā arī solidaritātes un budžeta efektivitātes mērķu sasniegšanu;**

2) **ja dalībvalsts valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas noteiktu funkciju izpildei, valsts iestādei, kas plāno noslēgt līgumus ar šādām asociācijām, saskaņā ar Savienības tiesībām nav pienākuma iepriekš salīdzināt dažādu asociāciju piedāvājumus;**

3) ja dalībvalsts, kas valsts iestādēm ļauj tieši piesaistīt brīvprātīgo asociācijas noteiktu funkciju izpildei, šīm asociācijām ļauj veikt noteiktu komercdarbību, dalībvalstij ir jānosaka ierobežojumi, kādos šīs darbības var tikt veiktas. Šiem ierobežojumiem tomēr ir jānodrošina, lai minētā komercdarbība būtu maznozīmīga salīdzinājumā ar visām šādu asociāciju darbībām un lai tā atbalstītu to brīvprātīgās darbības veikšanu.

[Paraksti]